

BREXIT-VALMIUDEN TARKISTUSLISTA YRITYKSILLE, JOTKA KÄYVÄT KAUPPAA YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN KANSSA

Elokuu 2020

OLE VALMIINA 1. TAMMIKUUTA 2021

Yhdistynyt kuningaskunta on päättänyt erota EU:n sisämarkkinoista ja tulliliitosta ja lopettaa ihmisten, tavaroiden ja palvelujen vapaan liikkuvuuden EU:n kanssa 31. joulukuuta 2020. Tämä tarkoittaa sitä, että EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan suhteet muuttuvat kummankin osapuolen yritysten kannalta merkittävästi.

Muutokset tapahtuvat joka tapauksessa riippumatta siitä, millaiseen tulokseen EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan välisissä neuvotteluissa päädytään. Muutokset uhkaavat lisätä yrityksiin jo koronavirusepidemian vuoksi kohdistuvia paineita.

Tarkistuslista on tarkoitettu avuksi sekä EU:n että Yhdistyneen kuningaskunnan yrityksille, jotka käyvät kauppaa keskenään. Listan avulla yritykset voivat tarkistaa, että ne ovat valmiina 1. tammikuuta 2021 tapahtuviin muutoksiin.

Listassa käydään aloittain läpi tärkeimmät muutokset, jotka tapahtuvat 1. tammikuuta 2021 joka tapauksessa riippumatta siitä, onko sopimus tulevasta talous- ja turvallisuuskumppanuudesta saatu aikaan vai ei. Lista on koottu vain yleisimmät kysymykset, joten se ei ole tyhjentävä.

Lisätietoja on komission tiedonannossa "Valmiina muutoksiin" ⁽¹⁾ sekä komission yksiköiden eri alojen sidosryhmiä varten laatimissa valmistautumista koskevissa ilmoituksissa, jotka on julkaistu täällä:

https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/getting-ready-end-transition-period_fi#readiness-notice.

Kaikkien yritysten on erittäin tärkeää valmistautua näihin laajoihin ja kauaskantoisiin muutoksiin tekemällä kaikki tarvittavat päätökset ja toteuttamalla kaikki vaaditut hallinnolliset toimet ennen 31. joulukuuta 2020.

⁽¹⁾ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: "Valmiina muutoksiin: Tiedonanto valmistautumisesta siirtymäkauden päättymiseen Euroopan unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä", COM(2020) 324 final, 9.7.2020, <https://ec.europa.eu/info/publications/getting-ready-changes-communication-readiness-end-transition-period-between-european-union-and-united-kingdom>.

TAVARAKAUPPA (2)

Tuontiin ja vientiin liittyvät velvollisuudet

Yrityksillä on erilaisia EU:n lainsäädäntöön perustuvia velvollisuuksia sen mukaan, mihin kohtaan toimitusketjua ne sijoittuvat (esim. valmistaja, maahantuojat, tukkukauppias jne.).

Niistä EU:n yrityksistä, jotka nykyisin ostavat tavaroita Yhdistyneestä kuningaskunnasta ja jakelevat niitä EU:n markkinoilla, tulee 1. tammikuuta 2021 alkaen tuojia, ja niistä, jotka nyt jakelevat EU:n tuotteita Yhdistyneen kuningaskunnan markkinoilla, tulee viejiä. Tämä tarkoittaa, että niiden on noudatettava uusia velvoitteita, jotka sovellettavissa unionin säännöissä on asetettu viejille ja tuojille.

→ Ovatko EU:n sääntöihin perustuvat viejiä/tuojia koskevat velvollisuudet tuttuja, varsinkin jos yritys ei aiemmin ole juuri käynyt kauppaa kolmansien maiden kanssa?

Tavaroita koskevat tullimuodollisuudet, tullitarkastukset ja tullivalvonta

1. tammikuuta 2021 alkaen EU:n lainsäädäntöön perustuvia tullimuodollisuuksia aletaan soveltaa kaikkiin tavarihin, jotka tuodaan Yhdistyneestä kuningaskunnasta EU:n tullialueelle tai jotka viedään EU:n tullialueelta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan. Vaikka EU ja Yhdistynyt kuningaskunta muodostaisivat kunnianhimoisen vapaakauppa-alueen, jossa tavarihin ei sovelleta tulleja eikä kiintiöitä ja jossa tehdään tulli- ja sääntely-yhteistyötä, kaikille EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan välisessä kaupassa liikkuville tavaroille tehdään kaikki tuontiin sovellettavien säännösten mukaiset vaatimustenmukaisuustarkastukset sen varmistamiseksi, että ne täyttävät turvallisuutta, terveyttä ja muita yleiseen järjestykseen liittyviä tekijöitä koskevat vaatimukset.

→ Ovatko brexitin jälkeen sovellettavat EU:n tullimuodollisuudet tuttuja, varsinkin jos yritys ei aiemmin ole juuri käynyt kauppaa kolmansien maiden kanssa?

→ Onko yrityksen toimitusketjuissa valmistauduttu siihen, että lisämuodollisuudet ja -menettelyt vievät aikaa?

Alkuperäsäännöt

1. tammikuuta 2021 alkaen yritysten on pystyttävä osoittamaan kaupan kohteena olevien tavaroiden alkuperäasema saadakseen oikeuden etuuskohteluun EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä mahdollisesti tehtävän sopimuksen nojalla. Jos tavarat eivät täytä alkuperävaatimuksia, niistä peritään tulli, vaikka EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä olisikin voimassa sopimus, jonka mukaan tulleja ja kiintiöitä ei sovelleta. Muutoksia tapahtuu myös EU:n ja sen etuuskohteluun oikeutettujen kumppaneiden välisissä kauppajärjestelyissä, sillä Yhdistyneen kuningaskunnan tuotantopanoksia (sekä aineksia että jalostustoimia) pidetään vastedes unionin etuuskohtelujärjestelyn nojalla "ei-alkuperäsisältönä".

→ Ovatko tavaroiden alkuperäaseman todistamiseen liittyvät menettelyt ja asiakirjat tuttuja?

→ Onko yrityksen tavarantoimittajan ilmoitukset, myös pitkäaikaisilmoitukset, päivitetty?

Arvonlisä- ja valmistevero

Arvonlisäveron (alv) maksamista ja palauttamista koskevat säännöt muuttuvat 1. tammikuuta 2021. Tämä koskee sekä tavaroita että palveluja. Valmistevero peritään myös niistä valmisteveron alaisista tavaroista (alkoholijuomat, tupakkatuotteet yms.), jotka tuodaan EU:n arvonlisäveroalueelle Yhdistyneestä kuningaskunnasta.

→ Ovatko tähän liittyvät alv-menettelyt tuttuja?

→ Onko toimitusketjussa otettu huomioon lisämuodollisuuksista ja -menettelyistä aiheutuvat viivästykset?

(2) Tässä jaksossa esitetyt muutokset eivät koske EU:n ja Pohjois-Irlannin välistä kauppaa, sillä siihen sovelletaan siirtymäkauden päätyttyä Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevaa pöytäkirjaa, joka on erottamaton osa erosopimusta, ja mahdollista tulevasta kumppanuudesta tehtyä sopimusta. Pöytäkirjan soveltaminen edellyttää Pohjois-Irlannin edustajakokouksen määrääjien ilmaisemaa suostumusta. Ensimmäinen voimassaolojakso päättyy neljän vuoden kuluttua siirtymäkauden päättymisestä.

Todistukset, luvat, hyväksynät, selosteet ja merkinnät

1. tammikuuta 2021 alkaen Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten myöntämät markkinointiluvat eivät ole enää voimassa EU:ssa. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että sisämarkkinoilla ei saa enää myydä moottoriajoneuvoa, jonka tyyppihyväksyntä on myönnetty Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

Jos EU:n lainsäädännössä edellytetään, että jollakin tuotteella – esimerkiksi tietyillä lääkinnällisillä laitteilla, koneilla tai rakennusalan tuotteilla – on oltava EU:n ilmoitetun laitoksen myöntämä vaatimustenmukaisuustodistus, sisämarkkinoilla ei saa enää myydä tuotteita, joilla on jonkin Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneen laitoksen myöntämä todistus.

Vastaavasti EU:n markkinoille saatettujen tavaroiden selosteet ja merkinnät, joissa viitataan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneisiin elimiin tai henkilöihin, eivät enää täytä EU:n merkintävaatimuksia.

- Onko Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneen elimen tai viranomaisen myöntämät todistukset ja toimiluvat siirretty EU27-maahan sijoittautuneelle elimelle tai viranomaiselle tai onko haettu kokonaan uusi todistus tai hyväksyntä?
- Onko varmistettu, että EU:n markkinoille saatettavissa tuotteissa on asianmukaiset merkinnät?

Kemikaalit

1. tammikuuta 2021 alkaen kemikaalien rekisteröintiä, arviointia, lupamenettelyjä ja rajoituksia koskevia EU:n sääntöjä (REACH-asetus) ei enää sovelleta Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneiden valmistajien ja tuottajien rekisteröinnit eivät ole enää voimassa

EU:ssa.

- Onko varmistettu, että yrityksen valmistamat ja tuottamat aineet on rekisteröinyt EU:hun sijoittautunut valmistaja tai tuoja, tai onko nimitetty ns. ainoa edustaja EU:ssa, joka on aineen virallisena rekisteröijänä oikeudellisesti vastuussa tuonnista?
- Myös jatkokäyttäjän on tarkistettava, että sen käyttämät aineet on rekisteröity asianmukaisesti.

PALVELUJEN TARJOAMINEN

Toimiluvat, jotka Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset ovat myöntäneet EU:n sisämarkkinakehyksen mukaisesti maan EU-jäsenyyden aikana, eivät ole enää 1. tammikuuta 2021 alkaen voimassa EU:ssa. Tästä aiheutuu seurauksia erityisesti rahoituspalvelujen, liikenteen, audiovisuaalisten viestintäpalvelujen ja energiapalvelujen alalla.

Voidakseen toimia unionin markkinoilla Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneiden yritysten ja ammattihenkilöiden on osoitettava noudattavansa niitä sääntöjä, menettelyjä ja/tai hyväksyntöjä, jotka on asetettu edellytykseksi sille, että EU:n ulkopuolelle sijoittautuneet ulkomaiden kansalaiset ja/tai yritykset voivat tarjota palveluja EU:ssa. Niillä on myös oltava tätä varten vaaditut luvat. Nämä vaatimukset on usein asetettu kansallisessa lainsäädännössä. Vastaavasti unioniin sijoittautuneiden EU:n palveluntarjoajien ja ammattihenkilöiden on osoitettava, että ne noudattavat kaikkia Yhdistyneen kuningaskunnan asettamia sääntöjä voidakseen toimia Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

- Tarvitseeko/voidaanko yrityksessä edelleen käyttää Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneiden yritysten palveluja?
- Käytetäänkö yrityksessä Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten myöntämiä lupia, esimerkiksi toimilupia? Onko vastaavia lupia haettu EU27-maista tai onko Yhdistyneen kuningaskunnan myöntämät luvat siirretty jollekin EU27-maan viranomaiselle?
- Myös yritysasiakkaan on tarkistettava, että sen yhteistyökumppaneilla on tarvittavat luvat palvelujen tarjoamiseen EU:ssa.

Rahoituspalvelut

1. tammikuuta 2021 alkaen toimitilvat, joiden nojalla on mahdollista tarjota palveluja Yhdistyneestä kuningaskunnasta unioniin, eivät ole enää voimassa. Sen jälkeen rahoituspalvelujen tarjoaminen Yhdistyneestä kuningaskunnasta unioniin on mahdollista, ellei asianomaisen jäsenmaan kolmansia maita koskevissa säännöissä toisin säädetä.

- ⇒ Tarvitseeko/voidaanko yrityksessä edelleen käyttää Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneiden yritysten tarjoamia rahoituspalveluja?
- ⇒ Jos yrityksellä on toimintaa Yhdistyneessä kuningaskunnassa, ovatko rahoituspalvelujen tarjoamista koskevat Yhdistyneen kuningaskunnan säännöt tuttuja?

Lentoliikenne

1. tammikuuta 2021 alkaen lentoliikenteen harjoittajat, joilla on Yhdistyneen kuningaskunnan lupaviranomaisen myöntämä toimilupa matkustajien, postin ja/tai rahdin kuljettamiseen lentoteitse korvausta vastaan, eivät voi enää tarjota lentoliikenteen palveluja unionissa. EU:n lentoliikenteen harjoittajien ja lentoturvallisuustodistusten haltijoiden on varmistettava, että ne täyttävät myös jatkossa EU:n vaatimukset, jotka koskevat muun muassa lentoyhtiöiden pääasiallista toimipaikkaa ja EU:n enemmistöomistusta ja määräysvaltaa sekä ilmailun turvallisuutta koskevaa unionin säännöstöä.

- ⇒ Ovatko kaikki asiaankuuluvat vaatimukset tiedossa ja täyttyvätkö ne?

Maantieliikenteen harjoittajat

1. tammikuuta 2021 alkaen Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneilla maantieliikenteen harjoittajilla ei ole enää toimilupaa unionissa. Sen vuoksi ne eivät voi enää hyödyntää tällaiseen toimilupaan perustuvaa automaattista oikeutta päästä sisämarkkinoille ja sen myötä EU:n liikenteenharjoittajille kuuluvaa oikeutta liikennöidä ja kuljettaa tavaroita kaikkialla unionissa.

Liikenteenharjoittajien ja logistiikkayritysten on joka tapauksessa varauduttava rajamuodollisuuksien muutoksiin Yhdistyneen kuningaskunnan ja EU:n välisellä rajalla ⁽³⁾. Rajamuodollisuuksia sovelletaan matkustajien lisäksi myös kuljettajiin ja rajatyöntekijöihin. Muodollisuudet koskevat henkilöille tehtäviä rajatarkastuksia, joiden yhteydessä tarkistetaan maahantuloa ja oleskelua koskevien vaatimusten täytyminen, sekä passin leimaamista ja mahdollisia viisumivaatimuksia.

- ⇒ Ovatko kaikki asiaankuuluvat vaatimukset tiedossa ja täyttyvätkö ne?
- ⇒ Onko toimitusketjussa otettu huomioon uusista rajatarkastuksista ja -muodollisuuksista aiheutuvat viivästykset?

Ammattipätevyyydet

1. tammikuuta 2021 alkaen Yhdistynyt kuningaskunta ei enää kuulu ammattipätevyyden tunnustamista koskevien unionin sääntöjen piiriin. Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaiset (riippumatta siitä, missä he ovat hankkineet pätevyytensä) ja ne unionin kansalaiset, jotka ovat hankkineet pätevyytensä Yhdistyneessä kuningaskunnassa, joutuvat hakemaan sen tunnustamista haluamassaan jäsenmaassa niiden sääntöjen perusteella, joita kyseisessä maassa sovelletaan kolmansissa maissa hankittuihin ammattipätevyyksiin. Tämä tunnustamisprosessi on monissa tapauksissa nykyistä raskaampi.

- ⇒ Onko yrityksen henkilöstön ammattipätevyys tunnustettu Yhdistyneessä kuningaskunnassa?

⁽³⁾ Lukuun ottamatta Pohjois-Irlantia, johon Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan nojalla sovelletaan edelleen tiettyjä unionin sääntöjä, jotta vältetään tullitarkastukset ja -valvonta Irlannin saarella.

ENERGIA

EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan välisiä sähkön ja kaasun yhdysjohtoja ja -putkia voidaan toki edelleen käyttää myös 1. tammikuuta 2021 jälkeen, mutta Yhdistynyt kuningaskunta ei enää osallistu niihin liittyvien unionin alustojen toimintaan. Niiden sijasta rajayhdysjohtojen kautta käytävässä sähkökaupassa Ison-Britannian kanssa käytetään muita vararatkaisuja ⁽⁴⁾. Näin voidaan turvata sähkökaupan jatkuminen, mutta ei yhtä tehokkaasti kuin sisämarkkinoilla nykyään.

→ Käytetäänkö yrityksen sähkökaupassa rajayhdysjohtoja Ison-Britannian kanssa? Onko toteutettu tarvittavat toimenpiteet uuteen sääntely-ympäristöön mukautumista varten?

YHTIÖOIKEUS JA YKSITYISOIKEUS

Yhdistyneessä kuningaskunnassa rekisteröidyt yritykset

Yhdistyneessä kuningaskunnassa perustetut yritykset ovat 1. tammikuuta 2021 alkaen kolmansien maiden yrityksiä eikä niitä enää tunnusteta EU:ssa automaattisesti. Tunnustamiseen sovelletaan vastedes kolmansien maiden yritysten tunnustamista koskevaa jäsenmaiden kansallista lainsäädäntöä.

Yhdistyneessä kuningaskunnassa perustettujen yritysten sivuliikkeet EU:n jäsenmaissa ovat kolmansien maiden yritysten sivuliikkeitä. Unionissa toimivat Yhdistyneen kuningaskunnan yritysten tytäryhtiöt ovat periaatteessa EU:n yrityksiä, ja niihin sovelletaan edelleen kaikkia unionin ja kansallisen lainsäädännön asiaankuuluvia säännöksiä.

→ Jos yritys on perustettu Yhdistyneessä kuningaskunnassa, onko tarkistettu, että sijaintimaan kansallisen lainsäädännön mukaan EU-aseman säilyttämiseen riittää, että yrityksen keskushallinto tai päätoimipaikka on EU:ssa?

Sopimukset – oikeuspaikkalausekkeet

1. tammikuuta 2021 alkaen lakataan soveltamasta niitä unionin sääntöjä, jotka siirtymäkauden ajan ovat helpottaneet EU:ssa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa annettujen tuomioiden rajatylittävää tunnustamista ja täytäntöönpanoa ⁽⁵⁾. Tämän jälkeen Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuimissa annettuja tuomioita ei enää välttämättä voida panna täytäntöön unionissa yhtä nopeasti kuin nykyään.

→ Onko kauppasopimusten yhteydessä tehtyjä Yhdistyneen kuningaskunnan lainkäyttövaltaa koskevia valintoja arvioitu uudelleen?

MUITA NÄKÖKOHTIA: DATA, DIGITAALISET JA TEOLLIS- JA TEKIJÄNOIKEUDET

Tavaramerkit ja mallit, maantieteelliset merkinnät ja kasvinjalostajanoikeudet

Voimassa olevien EU:n yhtenäisten teollis- ja tekijänoikeuksien suoja (EU-tavaramerkit, yhteisömallit, yhteisön kasvinjalostajanoikeudet ja maantieteelliset merkinnät) säilyy erosopimuksen nojalla myös jatkossa. Uusien yhtenäisten oikeuksien maantieteellinen soveltamisala on kuitenkin 1. tammikuuta 2021 alkaen nykyistä suppeampi, sillä niillä ei enää ole vaikutusta Yhdistyneessä kuningaskunnassa ⁽⁶⁾.

→ Onko toteutettu tarvittavat toimenpiteet teollis- ja tekijänoikeuksien suojelun varmistamiseksi Yhdistyneessä kuningaskunnassa?

⁽⁴⁾ Tämä ei koske Pohjois-Irlannin ja Irlannin välisiä sähkön rajayhdysjohtoja, sillä Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 9 artiklan nojalla Pohjois-Irlanti osallistuu edelleen yhdennettyihin sähkömarkkinoihin Irlannin saarella.

⁽⁵⁾ On myös huomattava, että 1. tammikuuta 2021 alkaen EU:n verkkovälitteistä riidanratkaisufoorumia ei voida enää käyttää tuomioistuinten ulkopuolisessa riidanratkaisussa silloin kun riita-asian osapuolina ovat unionissa asuvat kuluttajat ja Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneet kauppiaat.

⁽⁶⁾ Voimassa olevat yhtenäiset oikeudet turvataan Yhdistyneessä kuningaskunnassa erosopimuksen 54 ja 57 artiklan nojalla muuntamalla ne Yhdistyneen kuningaskunnan oikeuksiksi.

Henkilötiedot

1. tammikuuta 2021 alkaen henkilötietojen siirtämisessä EU:sta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan on noudatettava henkilötietojen siirtoa kolmansiin maihin koskevia sääntöjä, jotka on vahvistettu EU:n yleisessä tietosuojaa-asetuksessa ⁽⁷⁾ ja lainvalvontatarkoituksessa käsiteltyjen henkilötietojen suojasta annetussa direktiivissä ⁽⁸⁾.

Tämä on tärkeää monilla liiketoiminnan aloilla, erityisesti jos EU:n yritykset jatkavat työtä Yhdistyneessä kuningaskunnassa sijaitsevien datakeskusten kanssa.

Onko toteutettu tarvittavat toimenpiteet EU:n sääntöjen noudattamiseksi, jos henkilötietoja siirretään Yhdistyneeseen kuningaskuntaan?

⁽⁷⁾ Asetus (EU) 2016/679, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?qid=1594051658864&uri=CELEX:32016R0679>

⁽⁸⁾ Direktiivi (EU) 2016/680, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32016L0680>

MISTÄ SAA LISÄTIETOJA JA KUKA VOI AUTTAA?

Euroopan komission verkkosivustolla on yli 70 brexitiin valmistautumista koskevaa ilmoitusta talouden eri aloilta. Niiden tarkoituksena on auttaa markkinatoimijoita valmistautumaan. Ilmoituksia päivitetään jatkuvasti uusilla aloilla ja lisätiedoilla, ja ne käännetään kaikille EU:n kielille.

Tutustu niiden Euroopan komission osastojen ja virastojen verkkosivuihin, jotka toimivat sinua ja yritystäsi koskevilla osa-alueilla.

Lisätietoja ja opastusta saat myös ottamalla yhteyttä oman maasi kansallisiin viranomaisiin, paikalliseen kauppa- ja teollisuuskamariin tai alasi järjestöön.